

Nr 252.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till avsättning till jordbrukskassetillsynens fond för budgetåret 1937/1938 m. m.; given Stockholms slott den 5 mars 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 5 mars 1937.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför departementschefen, statsrådet Wigforss:

I årets statsverksproposition (sjunde huvudtiteln, punkt 31) har Kungl. Maj:t — med hänvisning till pågående utredning rörande grunderna för jordbrukskasserörelsens deltagande i kostnaderna för bank- och fondinspektionen — föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till avsättning till jordbrukskassetillsynens fond för budgetåret 1937/1938 beräkna ett förslagsanslag av 40,000 kronor. Jag torde nu ånyo få anmäla berörda anslagsfråga.

I anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 249 till 1936 års riksdag framlagda förslag beslöt riksdagen — på sätt framgår av riksdagens skrivelse den 16 juni 1936, nr 340, och sammansatta banko- och jordbruksutskottets utlåtande nr 1 — bland annat, att jordbrukskasserörelsen, vilken dittills varit underkastad övervakning från det allmännas sida genom särskilda av länsstyrelserna förordnade ombud, skulle stå under tillsyn av bank- och fondinspektionen. I samband härmed antog riksdagen även vissa bestämmelser rörande organisationen av den sålunda till bank- och fondinspektionen överflyttade kontrollen å jordbrukskasserörelsen. Enligt dessa bestämmelser, vilka finnas intagna i förordningen den 3 juli 1930 (nr 317) om jordbrukets kreditkassor, skall — liksom enligt banklagstiftningen gäller beträffande bank- och fondinspektionen med avseende å dess uppgifter enligt denna lagstiftning — Kungl. Maj:t äga meddela närmare föreskrifter om inspektionens organisation och verksamhet i och för den tillsyn, som av inspektionen skall utövas över jordbrukskasserörelsen. Vidare stadgas, att bank- och fondinspektionen skall, där så finnes lämpligt, äga förordna ombud att biträda vid tillsynen av viss centralkassa och till densamma anslutna jordbrukskassor.

I detta sammanhang må erinras, att jordbrukskasseorganisationen består av jordbrukskassor såsom lokalorgan, centralkassor för jordbrukskredit, utgörande sammanslutningar av jordbrukskassor, till vilka jordbrukskassorna skola vara anslutna, samt, såsom ett för hela kasserörelsen gemensamt centralorgan, svenska jordbrukskreditkassan. I centralkassorna, vilka liksom jordbrukskassorna äro ekonomiska föreningar med begränsad personlig ansvarighet, kunna även andra ekonomiska föreningar än jordbrukskassor intagas såsom medlemmar.

Beträffande kostnaderna för bank- och fondinspektionens verksamhet i och för tillsynen över jordbrukskasserörelsen anförde föredragande departementschefen, att dessa kostnader borde, i anslutning till vad som gällde i fråga om utgifterna för tillsynen över bankväsendet, gäldas av de kontrollerade institutionerna själva. Härvid borde enligt departementschefens mening det för täckande av tillsynskostnaderna erforderliga beloppet rätteligen uttagas av de olika jordbrukskreditkassorna i förhållande till omfattningen av deras verksamhet. Då emellertid grunderna för kassornas andel i tillsynskostnaderna ej kunde bestämmas utan en närmare utredning, syntes tillsviðare en annan utväg böra sökas, så mycket mer som uttagandet av dessa andelar för närvarande sannolikt skulle förutsätta en ökning av kassornas förvaltningsbidrag med därav föranledd omläggning av grunderna för detta bidrag. Departementschefen ansåg sig med hänsyn härtill böra förordna, att hela beloppet gäldades av jordbrukskasserörelsens gemensamma centralorgan, svenska jordbrukskreditkassan. För möjliggörande härav borde för budgetåret 1936/1937 vidtagas en motsvarande höjning av det belopp, som från det under nionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till revision av jordbrukskasserörelsen m. m. ställdes till kassans disposition. Den i anledning härav erforderliga anslagsökningen fann departementschefen kunna uppskattas till i runt tal 40,000 kronor. Härvid hade departementschefen emellertid utgått

från att det åtminstone tillsvidare ej skulle vara erforderligt att — på sätt bank- och fondinspektionen ifrågasatt i ett i ärendet avgivet utlåtande av den 7 februari 1936 — på kasseverksamheten lägga jämväl viss del av sådana kostnader för bank- och fondinspektionen, som vore gemensamma för inspektionen i dess helhet. Hänsyn hade därför ej tagits till dessa kostnader vid beräkningen av nyss angivna belopp. I beloppet hade icke heller inräknats utgifterna för arvoden och reseersättningar åt de ombud för tillsyn å centralkassornas verksamhet, som kunde komma att förordnas av inspektionen. Sistnämnda utgifter förutsattes skola, i anslutning till vad som tillämpades beträffande de av länsstyrelserna förordnade allmänna ombuden, bestridas direkt från anslaget till revision av jordbrukskasserörelsen m. m.

I överensstämmelse med vad sålunda förordats beslöt riksdagen på förslag av Kungl. Maj:t att till revision av jordbrukskasserörelsen m. m. för innevarande budgetår anvisa ett reservationsanslag av 100,000 kronor, varav 40,000 kronor beräknades skola utgå till jordbrukskreditkassan för att möjliggöra för kassan att erlægga det för täckning av ifrågavarande tillsynskostnader erforderliga beloppet. I sitt tidigare berörda, av riksdagen godkända utlåtande fann sig emellertid sammansatta banko- och jordbruksutskottet böra som sin mening uttala, att kasserörelsen måste så handhas, att den snarast möjligt bleve självständig och självförsörjande. Utskottet tillade, att det vore självklart, att därvid från kasserörelsens egen sida varje sådan utväg måste noggrant prövas, som kunde tänkas befrämja en dylik utveckling.

I fråga om redovisningen å riksstaten av ifrågavarande tillsynskostnader och häremot svarande täckningsmedel förordade departementschefen, att det för täckande av tillsynskostnaderna avsedda beloppet skulle, i anslutning till vad som tillämpades beträffande finansieringen av bank- och fondinspektionens verksamhet i övrigt, redovisas å inkomstiteln bidrag till bankinspektionen samt över det under sjunde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till avsättning till bankinspektionens fond tillföras denna fond, från vilken kostnaderna sedan skulle bestridas. Sammansatta banko- och jordbruksutskottet uttalade i anledning härav, att täckningsbeloppet i stället borde tillföras en för ändamålet särskilt inrättad fond. Därest från bankinspektionens fond skulle bestridas kostnaderna för såväl inspektionen av bankerna som kasseinspektionen, syntes nämligen enligt utskottets mening en sammanblandning av medlen lätt kunna uppstå. I anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 267 framlagda slutliga förslag i ämnet beslöt emellertid riksdagen, med godkännande av statsutskottets utlåtande nr 168, att nyssnämnda täckningsbelopp skulle tillföras bankinspektionens fond. I enlighet härmed och då riksdagen redan anvisat det sedvanliga anslaget till avsättning till bankinspektionens fond, uppfördes för innevarande budgetår ett särskilt förslagsanslag å 40,000 kronor till ytterligare avsättning till fonden.

I anslutning till riksdagens i det föregående omförmälda två beslut har Kungl. Maj:t genom särskilda beslut den 25 september 1936 dels ålagt styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan att, såsom bidrag till bestridande av på tillsynen över jordbrukskasserörelsen belöpande kostnader för bank-

och fondinspektionens organisation och verksamhet, till statskontoret inleverera ett belopp av 42,000 kronor, *dels ock* anbefallt statskontoret att från anslaget till revision av jordbrukskasserörelsen m. m. till styrelsen för jordbrukskreditkassan utbetala bland annat ett mot angivna bidrag svarande belopp; höjningen av bidragsbeloppet från 40,000 till 42,000 kronor är föranledd av att däri jämväl inräknats ett mot den uppskattade kostnaden för bank- och fondinspektionens ombud svarande belopp. Genom det förstnämnda beslutet har Kungl. Maj:t vidare anbefallt statskontoret att redovisa det av styrelsen för jordbrukskreditkassan inlevererade beloppet å inkomstiteln bidrag till bankinspektionen samt att från anslaget till ytterligare avsättning till bankinspektionens fond omföra motsvarande belopp till denna fond för att i fondens räkenskap särskilt redovisas.

Genom beslut den 23 oktober 1936 har Kungl. Maj:t därefter — under erinran om de i det föregående återgivna uttalandena i propositionen nr 249 beträffande grunderna för jordbrukskasserörelsens deltagande i kostnaderna för bank- och fondinspektionen — anmodat styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan att verkställa utredning rörande dels de grunder, efter vilka jordbrukets kreditkassor borde bidraga till kostnaderna för inspektionens verksamhet, häri inbegripna de kostnader, vilka vore gemensamma för inspektionen i dess helhet, dels ock därmed sammanhängande frågor angående förvaltningsbidrag av statsmedel till jordbrukskasserörelsen. Styrelsen har i utlåtande den 13 januari 1937 framlagt resultatet av den sålunda anbefallda utredningen. Yttranden över styrelsens utlåtande och förslag hava efter remiss avgivits av bank- och fondinspektionen och statskontoret genom utlåtanden den 6 respektive den 27 februari 1937.

Innan jag övergår till att lämna en redogörelse för jordbrukskreditkassans förslag samt bank- och fondinspektionens och statskontorets häröver avgivna yttranden, torde jag få omnämna vissa av mig i samband med anmälan av *inkomstberäkningen för budgetåret 1937/1938* förordade förslag.

Såsom framgår av statsverkspropositionen framlade riksräkenskapsverket vid avgivandet av sin inkomstberäkning för nästkommande budgetår förslag om sammanslagning av de nuvarande båda inkomstitlarna bidrag till bankinspektionen och bidrag till fondinspektionen till en inkomstitel, benämnd bidrag till bank- och fondinspektionen, å vilken inkomstitel förutsattes skola redovisas *dels* bankaktiebolagens bidrag till bankinspektionens verksamhet, *dels* fondkommissionärernas avgifter till fondinspektionens verksamhet, *dels ock* de bidrag, vilka jordbrukskassorna skulle erlægga till bestridande av kostnaden för tillsyn å jordbrukskasserörelsen genom bank- och fondinspektionen. För sistnämnda bidrag upptog riksräkenskapsverket under den nya inkomstiteln ett belopp av 60,000 kronor. Beräkningen av detta belopp byggde på en av bank- och fondinspektionen i skrivelse till riksräkenskapsverket den 4 november 1936 verkställd uppskattning. Därvid hade bank- och fondinspektionen, enligt vad jag inhämtat, beräknat de på tillsynen över jordbrukskasserörelsen belöpande kostnaderna för inspektionens organisation och verksamhet på i huvudsak följande sätt:

Avlöningar.

Avlöningar till tjänstemän, upptagna å personalförteckningen:

Avlöning till en förste byråinspektör, en byråinspektör och ett kanslibitråde	kronor 25,425	
$\frac{1}{4}$ av avlöningen till bankinspektören och byråchefen samt en kansliskrivare och en expeditionsvakt	» 10,525	kronor 35,950
Arvode bestämt av Kungl. Maj:t ($\frac{1}{4}$ av arvodet åt en biträdande ledamot)	»	1,000
Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	100
Särskilda löneförmåner (provisoriskt dyrortstillägg)	»	900
Dyrtidstillägg	»	3,500
		Säger kronor 41,450.

Pensionskostnader.

Pensionsavdrag motsvarande belopp att tillföras civila pensionsfonden kronor 1,125

Omkostnader.

Resersättningar	kronor 6,000
Expenser	» 6,000
$\frac{1}{4}$ av lokalhyra motsvarande belopp att tillföras statens allmänna fastighetsfond	» 2,625
	Säger kronor 14,625.

Kostnader för inspektionens ombud.

Arvodet samt resekostnads- och traktamentsersättningar åt ombuden kronor 2,000

Summa kronor 59,200.

Jag ansåg mig för min del kunna ansluta mig till riksräkenskapsverkets förslag, dock att jag fann bidragen till jordbrukskassetillsynen böra, i avbidan på pågående utredning rörande grunderna för jordbrukskasserörelsens deltagande i kostnaderna för bank- och fondinspektionen, preliminärt beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 40,000 kronor. Jag uttalade vidare, att de å den nya inkomstiteln inflytande inkomsterna borde i räkenskaperna redovisas åtskilda, allt eftersom de avsåge bidrag till bank- och fondinspektionens olika, i det föregående omförmälda verksamhetsgrenar, samt över tre särskilda avsättningsanslag å sjunde huvudtiteln omföras, bidragen till bankinspektionen till bankinspektionens fond, bidragen till fondinspektionen till fondinspektionens fond och bidragen till jordbrukskassetillsynen till en nyinrättad fond, förslagsvis benämnd jordbrukskassetillsynens fond. I anslutning härtill hemställde jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till avsättning till jordbrukskassetillsynens fond för budgetåret 1937/1938 beräkna ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Vad härefter beträffar *den av styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan verkställda utredningen* i ärendet, har styrelsen i sitt i det föregående berörda utlåtande den 13 januari 1937 till en början erinrat om de i propositionen nr 249 till 1936 års riksdag gjorda uttalandena rörande grunderna för jordbrukskasserörelsens deltagande i kostnaderna för bank- och fondinspektionen. Nu åsyftade uttalanden gäve enligt styrelsens mening uttryck för den uppfattningen, att jordbrukskasserörelsen för närvarande icke kunde anses äga den ekonomiska bärkraft, att den utan bidrag av statsmedel borde belastas med på tillsynen över densamma belöpande kostnader för inspektionens organisation och verksamhet. Denna uppfattning ville styrelsen för sin del understryka under hänvisning dels till att rörelsen på grund av sin jämförelsevis korta verksamhetstid ännu icke nått den omfattning och ekonomiska konsolidering, som skulle erfordras för berörda belastning, dels till att inspektionskostnaderna ännu stode i ett ojämförligt mycket ofördelaktigare förhållande till rörelsens omslutning, än vad fallet vore vid andra kreditinrättningar, som vore underkastade inspektion av förevarande slag. Såsom ett speciellt motiv för statens ekonomiska medverkan vid inspektionen av jordbrukskasserörelsen syntes enligt styrelsens mening dessutom kunna anses gälla, att staten på grund av det finansiella stöd, som rörelsen åtnjöte från dess sida, ägde ett särskilt intresse i att noggrant övervaka kassornas verksamhet.

Styrelsen har emellertid å andra sidan ansett det ligga i sakens natur, att kasserörelsen efter måttet av sina krafter borde bidraga till bekostandet av inspektionsverksamheten. Efter ingående prövning av frågan, till vilket belopp och efter vilka grunder rörelsens bidrag borde utgå, hade styrelsen kommit till det resultatet, att rörelsen icke utan allt för stor påfrestning å dess ekonomi kunde bidraga till inspektionskostnaderna med ett större årligt belopp än som motsvarade en tiondedels procent å summan av jordbrukskreditkassans samt central- och jordbrukskassornas tecknade insatskapital, fonder och vinstmedel, utgörande vid 1935 års utgång 2,812,000 kronor och vid 1936 års slut uppgående till omkring 3,450,000 kronor. I enlighet härmed skulle kasserörelsens bidrag, om insats-, fond- och vinstmedlen vid årsavslutningen närmast före vederbörande budgetår lades till grund för beräkningen därav, under budgetåret 1937/1938 komma att uppgå till omkring 3,450 kronor. Bidraget, som sedan skulle komma att successivt ökas, allt eftersom rörelsens egna kapital tillväxte, syntes styrelsen böra i början av det budgetår, som det avsåge, inbetalas till statsverket av jordbrukskreditkassan, som skulle hava att på lämpligt sätt anskaffa de härför erforderliga medlen.

Beträffande den del av tillsynskostnaderna, som icke komme att täckas genom kasserörelsens eget bidrag och som alltså skulle stanna å statsverket, har styrelsen i fråga om sättet för anvisningen av det i sådant avseende erforderliga statsbidraget funnit det önskvärt med en lösning, varigenom man

undveke den omgång och den rubbning av de för kasseorganisationens nuvarande förvaltningsbidrag fastställda grunderna, som skulle inträda, därest statsbidraget finge formen av en ökning av kassornas förvaltningsbidrag för möjliggörande av tillsynskostnadernas fulla täckande. Styrelsen ville därför förorda, att statsbidraget lämnades under enahanda form, som praktiserats under innevarande budgetår. I enlighet härmed har styrelsen, med utgångspunkt från en årlig tillsynskostnad av 60,000 kronor, hemställt, att för budgetåret 1937/1938 måtte för ändamålet anvisas ett belopp av (60,000—3,450) 56,550 kronor under anslaget till revision av jordbrukskasserörelsen m. m.

I sitt yttrande över jordbrukskreditkassans utredning och förslag har *bank- och fondinspektionen* meddelat, att de på tillsynen över jordbrukskasserörelsen belöpande kostnaderna för inspektionens organisation och verksamhet i det förslag till ny stat för ämbetsverket, att lända till efterrättelse från och med budgetåret 1937/1938, som inspektionen hade att avgiva, torde komma att beräknas till omkring 60,000 kronor. Att jordbrukskasserörelsen såsom bidrag till dessa kostnader skulle erlægga ett så blygsamt belopp som det av styrelsen för jordbrukskreditkassan ifrågasatta, har inspektionen funnit icke kunna komma i fråga; rätteligen borde ju hela kostnaden för jordbrukskassettillsynen bäras av rörelsen själv, och även om man till att börja med icke kunde gå så långt utan vore nödsakad att i någon utsträckning bygga på statsbidrag, borde man dock utgå från att man efter hand skulle komma därhän. Enligt inspektionens mening kunde ett bidragsbelopp av omkring 20,000 kronor för budgetåret 1937/1938 icke anses för högt för att jordbrukskreditkassorna skulle kunna erlægga detsamma utan någon höjning av det till dem utgående förvaltningsbidraget. Inspektionen tilläte sig i sådant hänseende framhålla, att jordbrukets kreditkassor för år 1935, varunder de uppburit förvaltningsbidrag med tillhoppa 489,000 kronor, redovisat behållna årsvinster å ett sammanlagt belopp av 390,000 kronor.

I fråga om den närmare regleringen av jordbrukskreditkassornas bidragskyldighet har bank- och fondinspektionen funnit olika vägar tänkbara samt härvid först pekat på den av styrelsen för jordbrukskreditkassan anvisade vägen. Inspektionen har emellertid ansett, att, därest angivna lösning, vilken närmast anslöte sig till vad som gällde för uttagande av bidrag från affärsbankerna, skulle befinnas böra väljas, vinstmedel icke lämpligen borde medtagas vid bidragens beräkning, detta emedan bidragen borde inlevereras i början av ett kalenderår i förskott för det löpande året och beräknas efter förhållandena vid nästföregående räkenskapsårs utgång, under det att vinstmedlens belopp icke kunde fastslås förrän balansräkning blivit fastställd. Å andra sidan har inspektionen, som icke funnit det riktigt att ställa bidragsskyldigheten i förhållande allenast till insatskapital och egna fonder, förordat, att såsom underlag för bidragens bestämmande skulle medtagas även medlemmarnas ansvarighet. Inspektionen har i sistnämnda hänseende anfört:

Styrelsen för jordbrukskreditkassan hade i ett nyligen avgivet förslag till bestämmelser om tvångslikvidation av centralkassa för jordbrukskredit gjort

gällande, att inom centralkassa medlemmarnas ansvarighet borde betraktas såsom en motsvarighet till bankaktiebolagens fonder, i berörda sammanhang närmast grundfond, och att såsom likvidationsanledning borde angivas viss storlek av lidna förluster i förhållande till nämnda ansvarighet, en beräkningsgrund, som inspektionen i brist på annan godtagbar beräkningsgrund i utlåtande den 14 januari 1937 förklarar sig förorda. Därest medlemmarnas ansvarighet i ett fall likställdes med fond hos bankbolag, syntes det vara berättigat att så skedde även i nu förevarande fall och jämväl inom övriga kassor.

Ansvarigheten uppbyres inom jordbrukskassorna av de enskilda medlemmarna samt inom centralkassorna av jordbrukskassorna och anslutna ekonomiska föreningar, i vilket sistnämnda hänseende jordbrukskassa ansvarade med samma belopp som beloppet av jordbrukskassans egna medlemmars ansvarighet inom denna kassa. För svenska jordbrukskreditkassans förbindelser stode centralkassorna i ansvarighet i förhållande till högsta under räkenskapsåret oguldna kapitalbelopp av sina från jordbrukskreditkassan erhållna lån. I sista hand vilade även sistnämnda ansvarighet på den ansvarighet, som ålåg jordbrukskassemedlemmarna och de till centralkassorna anslutna ekonomiska föreningarna.

Därest ansvarigheten medtoges vid bidragens beräkning, kunde detta ske antingen så, att bidragen, såvitt nu vore i fråga, för varje särskild kassa beräknades i förhållande till ansvarigheten inom denna kassa, eller ock på sådant sätt, att bidrag uttoges allenast från de kassor, vilkas medlemmar i sista hand vore bärare av ansvarigheten inom jordbrukskasserörelsen, sålunda från centralkassorna i förhållande till de ekonomiska föreningarnas ansvarighet och från jordbrukskassorna i förhållande till dessas medlemmars ansvarighet.

En annan väg för bidragens uttagande skulle emellertid, enligt vad bank- och fondinspektionen vidare framhållit, vara att, i likhet med vad som gällde beträffande sparbankerna, bestämma bidragsskyldigheten i förhållande till beloppet av de av vederbörande kassa förvaltade medlen vid slutet av det räkenskapsår, som närmast föregått det år, varunder bidragen skulle erläggas. Inspektionen har för sin del funnit sist angivna väg för bidragens uttagande vara att föredraga. En regel av åsyftade innebörd har synts inspektionen bliva lätt att tillämpa samt nära ansluta sig till det i propositionen nr 249 till 1936 års riksdag gjorda uttalandet i ämnet.

Inspektionen, som funnit ett minimibelopp av förslagsvis 5 kronor böra bestämmas för varje kassas bidrag, oberoende av vilken av de föreslagna lösningarna som komme att väljas, har härefter lämnat en redogörelse för den närmare ekonomiska innebörden av de olika förslagen med angivande av fördelningen av det totala bidragsbeloppet på de skilda slagen av kassor och de procenttal, som i de olika fallen skulle komma till tillämpning vid bidragens bestämmande. Inspektionen har härvid framhållit, att allenast en relativt mindre del av bidragsbeloppet syntes böra uttagas av jordbrukskreditkassan, när det egentliga tillsynsarbetet avsåge centralkassorna och jordbrukskassorna och det därför finge anses motiverat att belasta dessa med en större andel av bidragsbeloppet. Beträffande innebörden i övrigt av de olika lösningarna torde jag här få inskränka mig till att omnämna, att inspektionen med utgångspunkt från omslutningssiffrorna vid 1935 års utgång

— de senaste fullständiga siffror som varit för inspektionen tillgängliga — beräknat bidragen enligt det av inspektionen i första hand förordade alternativet på följande sätt:

Från svenska jordbrukskreditkassan efter 0.001 % av kassans till omkring 33 miljoner kronor uppgående omslutning . .	kronor	330
Från centralkassorna efter 0.01 % av dessa kassors till omkring 60 miljoner kronor uppgående omslutning	»	6,000
Från jordbrukskassorna efter 0.01 % av kassornas till omkring 57 miljoner kronor uppgående omslutning	»	5,700
	Summa kronor	12,030.

Inspektionen har i anslutning härtill uttalat, att 1936 års omslutningssiffror torde, med tillämpning i övrigt av samma beräkningsgrunder, kunna antagas ge ett bidragsbelopp å ungefär 15,000 kronor samt omslutningssiffrorna för år 1937, vilka skulle bliva bestämmande för de under budgetåret 1937/1938 inflytande bidragen, ett bidragsbelopp av omkring 20,000 kronor.

Statskontoret har förklarat sig vara av den principiella uppfattningen, att jordbrukskasserörelsen själv borde svara för kostnaderna för den till bank- och fondinspektionen förlagda tillsynen över rörelsen. Dock ansåge ämbetsverket det kunna ifrågasättas, huruvida jordbrukskasserörelsen ännu vunnit den ekonomiska styrka, att hela det för ändamålet erforderliga beloppet kunde utan anvisande av särskilda statsmedel därifrån uttagas. Framställningen från styrelsen för jordbrukskreditkassan samt bank- och fondinspektionens i anledning därav framlagda alternativa förslag syntes emellertid statskontoret böra göras till föremål för ytterligare övervägande, innan bidragsgrunderna för jordbrukskasserörelsens vidkommande definitivt fastställdes. I avvaktan härpå ville statskontoret för sin del ifrågasätta, huruvida det icke kunde anses lämpligt, att en provisorisk anordning träffades, innebärande att för nästkommande budgetår visst belopp, förslagsvis 12,000 kronor, fastställdes såsom bidrag från jordbrukskasserörelsen och att detta bidrag uttoges genom svenska jordbrukskreditkassan efter närmare fördelningsgrunder, som finge bestämmas av Kungl. Maj:t. Återstoden av det bidrag, som för jordbrukskasserörelsens del borde lämnas till bank- och fondinspektionen, skulle i så fall anvisas på samma sätt, som ägt rum för innevarande budgetår.

Vad först angår beräkningen av de på tillsynen över jordbrukskasserörelsen belöpande kostnaderna för bank- och fondinspektionens organisation och verksamhet under budgetåret 1937/1938, har jag ansett dessa kostnader kunna med ledning av de av bank- och fondinspektionen verkställda beräkningarna uppskattas till i runt tal 60,000 kronor. Härvid har jag även tagit hänsyn till den kostnadsökning, som föranledes av ett bifall till det av Kungl. Maj:t i proposition nr 196 framlagda förslaget om provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst, men samtidigt utgått från att denna kostnadsökning skall komma att i stort sett uppvägas

Departements-
chefen.

av den minskning, som de av inspektionen upptagna avlöningskostnaderna böra underkastas i anledning av genomförandet av den nya familjepensioneringen.

Beträffande härefter frågan om grunderna för jordbrukskasserörelsens deltagande i kostnaderna för bank- och fondinspektionen har jag i likhet med statskontoret funnit, att med ett slutligt ståndpunktstagande härutinnan bör anstå i avbidan på ytterligare prövning av de av styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan samt bank- och fondinspektionen framlagda förslagen i ämnet. Emellertid synes jordbrukskasserörelsen, utan hinder av att den slutliga regleringen av bidragsskyldigheten sålunda uppskjutes, redan för nästkommande budgetår böra åläggas att med egna medel lämna visst bidrag till kostnaderna för jordbrukskassetillsynen. Detta bidrag, som alltså förutsättes skola erläggas utan att jordbrukskasserörelsen beredes kompen-sation härför genom motsvarande höjning av till densamma utgående statsbidrag, finner jag i likhet med statskontoret skäligen kunna bestämmas till 12,000 kronor samt förordar, att sagda belopp i sin helhet uttages av jordbrukskreditkassan, som bör hava att själv pröva, på vilket sätt de för ändamålet erforderliga medlen skola anskaffas. Åläggandet för jordbrukskreditkassan att inbetala beloppet torde lämpligen böra givas den formen, att beloppets erläggande föreskrives såsom ett villkor för utbetalning till kassan av de medel, som kunna komma att ställas till dess förfogande från det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget till revision av jordbrukskasserörelsen m. m.

Det bidrag till kostnaderna för jordbrukskassetillsynen, som enligt vad jag nu förordat skall lämnas av jordbrukskasserörelsen, bör i överensstämmelse med vad som föreslagits i statsverkspropositionen redovisas å inkomsttiteln bidrag till bank- och fondinspektionen samt över det av mig inledningsvis omnämnda anslaget till avsättning till jordbrukskassetillsynens fond tillföras denna fond. Beträffande täckningen av vad som härefter återstår av tillsynskostnaderna vill jag i anslutning till vad som tillämpas vid anvisning av medel till skatteutjämningsmedlens fond förorda, att det för ändamålet erforderliga beloppet anvisas å ett härför under sjunde huvudtiteln särskilt uppfört anslag till förstärkning av jordbrukskassetillsynens fond. I enlighet härmed skulle för nästkommande budgetår under sjunde huvudtiteln anvisas dels ett anslag å 12,000 kronor till avsättning till jordbrukskassetillsynens fond och dels ett anslag å 48,000 kronor till förstärkning av nämnda fond. Dessa anslag torde båda böra uppföras såsom obetecknade anslag.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit bör det i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln beräknade anslaget till förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen begränsas till att allenast avse förvaltningsbidrag enligt nuvarande grunder; förslag härom kommer att senare i dag framläggas av chefen för jordbruksdepartementet. Härjämte blir det erforderligt att vidtaga viss jämkning i beräkningen av inkomsttiteln bidrag till bank- och fondinspektionen, i vilket avseende förslag senare torde få framläggas.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

å riksstaten för budgetåret 1937/1938 under sjunde huvudtiteln anvisa

dels till Jordbrukskassetillsynen: Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond ett anslag av kronor 12,000;

dels ock till Jordbrukskassetillsynen: Förstärkning av jordbrukskassetillsynens fond ett anslag av kronor 48,000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Vid protokollet:

Ragnar Sundén.